

Radiotherapie bij prostaatkanker

Veelgestelde vragen en bijwerkingen

Radiotherapie is een van de behandelmethodes om tumoren van de prostaat te behandelen en soms om symptomen en klachten te bestrijden. De bijwerkingen en de meest gestelde vragen over radiotherapie als behandelmethode bij prostaatkanker hebben we voor u op een rij gezet zodat u weet waar u aan toe bent en u zich goed kunt voorbereiden. Al uw andere vragen stelt u tijdens de behandeling aan de laborant of tijdens een van uw vaste afspraken aan de radiotherapeut.

Algemene informatie

Meer algemene informatie over behandelingen met radiotherapie vindt u bij [Radiotherapie](#) [Veelgestelde vragen en bijwerkingen. Algemeen.](#)

Bijwerkingen bij bestraling bij prostaatkanker

Vermoeidheid is een bijwerking die regelmatig voorkomt. We raden u aan om zolang dat mogelijk is uw normale dagritme aan te houden en uw conditie op peil te houden. Het ontstaan van andere bijwerkingen hangt af van de plaats van het bestralingsgebied. Bijwerkingen vinden meestal plaats op de plekken waar u wordt bestraald. Deze bijwerkingen ontstaan in de loop van de bestralingsperiode en verdwijnen meestal geleidelijk 2 tot 5 weken na de laatste bestraling. De radiotherapeut bespreekt met u hoe u het best kunt omgaan met de bijwerkingen en schrijft soms medicijnen voor om de klachten te verminderen.

Acute bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen tijdens de bestralingsperiode

Deze bijwerkingen kunnen in de loop van de bestralingsperiode ontstaan. Enkele weken na de laatste bestraling verdwijnen deze bijwerkingen meestal geleidelijk.

Darmklachten

- Vaker per dag ontlasting.
- Onregelmatige ontlasting.
- Dunnere ontlasting.
- Slijm en soms bloed bij de ontlasting.

Plasklachten

- Pijn bij het plassen (een branderig gevoel).
- Vaker moeten plassen, met name 's nachts.
- Minder krachtige urinestraal.
- Moeite met ophouden van urine.

Late bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen vanaf enkele maanden na de bestralingsperiode

De radiotherapeut bespreekt met u hoe u het best kunt omgaan met de bijwerkingen en schrijft soms medicijnen voor om de klachten te verminderen.

Darmklachten

- Bloed en/of slijm bij de ontlasting.
- Een ander ontlastingspatroon (meestal iets vaker per dag, kort achter elkaar).
- Moeite met lang ophouden van de ontlasting.

Plasklachten

- Een ander plaspatroon (meestal vaker plassen, met name 's nachts).
- Moeite met lang ophouden van de urine.

Seksuele klachten

- 'Droog' orgasme (normaal gevoel van klaarkomen maar zonder zaadlozing).
- Erectiestoornissen: geen erectie of een minder stijve penis. Bij het gebruik van hormonen is dit in principe al een bestaande klacht. Na bestraling zonder hormoonbehandeling kunnen deze klachten ontstaan in een later stadium (maanden tot jaren na de laatste bestraling).

Veelgestelde vragen

Moet ik stoppen met het innemen van bloedverdunners tijdens de bestraling?

Bij het plaatsen van de markers tijdens de voorbereidingsperiode vóór de bestraling kan het soms noodzakelijk zijn om tijdelijk te stoppen met uw bloedverdunners, u mag hierna (1-2 dagen) weer herstarten. Tijdens de bestraling zelf mag u uw bloedverdunners dus gewoon weer gebruiken. De radiotherapeut bespreekt dit met u. Heeft u hier vragen over, neem dan contact op met uw radiotherapeut.

Waarom worden goudmarkers in de prostaat ingebracht?

De prostaat is een beweeglijk orgaan. Soms is het nodig om goudmarkers in de prostaat te plaatsen. Met behulp van de goudmarkers kunnen we vlak voor iedere bestraling met een scan heel nauwkeurig de positie van de prostaat bepalen. We kunnen zo de bestraling aanpassen aan de beweging van de prostaat.

Mag ik na de markerplaatsing en tijdens de prostaatbestraling fietsen?

Na de markerplaatsing adviseren we u een aantal dagen tot een week niet te fietsen omdat dit meestal niet prettig aanvoelt. Tijdens de bestralingsbehandeling kunt u gewoon fietsen. U voelt zelf het best of fietsen haalbaar is.

Moet ik stoppen met het innemen van mijn plastabletten?

Nee, u kunt hier gewoon mee doorgaan tenzij de radiotherapeut iets anders adviseert.

Waarom moet ik een volle blaas hebben tijdens de bestraling?

Een volle blaas zorgt ervoor dat de blaas zich gedeeltelijk buiten het bestralingsgebied verplaatst. Hierdoor krijgt de blaas zo min mogelijk straling. De volle blaas duwt ook de dunne darm zo ver mogelijk buiten het bestralingsgebied.

Kan ik problemen met de ontlasting krijgen door de bestralingsbehandeling?

Bij bestraling op uw prostaat kan uw ontlastingspatroon veranderen. De ontlasting kan dunner zijn, vaker en in kleinere hoeveelheden komen en soms gepaard gaan met bloed of slijm. Dit verbetert meestal vanaf 2 tot 4 weken na de laatste bestraling.

Op de langere termijn kan een ander ontlastingspatroon ontstaan, meestal iets vaker per dag, kort achter elkaar. Doordat het slijmvlies van de endeldarm dunner wordt, kunt u ook bloed in uw ontlasting krijgen. Het is goed om dit te melden aan uw behandelend radiotherapeut, uroloog of huisarts.

Kan ik problemen krijgen met plassen door de bestralingsbehandeling?

Bij bestraling op uw prostaat kan uw plasgedrag veranderen, in de zin dat u vaker kleine beetjes moet plassen, zowel 's nachts als overdag. Soms ontstaat er een branderig gevoel bij het plassen. Uw urinestraal kan minder krachtig worden. Deze situatie verbetert meestal vanaf 2-4 weken na de laatste bestraling.

Op de langere termijn kan een ander plaspatroon ontstaan (meestal vaker plassen, met name 's nachts).

Moet ik me zorgen maken als ik bloed in mijn urine heb?

Nee, in principe niet. Als u tijdens of vlak na de bestralingsperiode bloed in uw urine heeft, dan kan dit veroorzaakt worden door irritatie van het blaasslijmvlies.

Als ik bloed in mijn urine heb of het gevoel dat ik een blaasontsteking heb, is dan een antibioticakuur nodig?

Laat altijd eerst uw urine controleren om erachter te komen of er een ontsteking is. Als dit niet zo is, kunnen uw klachten worden veroorzaakt door de bestraling. In dat geval is antibiotica niet nodig. Wij raden u dan aan om veel te drinken en eventueel een pijnstiller te nemen.

Ben ik onvruchtbaar na bestraling op de prostaat?

Na bestraling op de prostaat bent u in principe onvruchtbaar. Als u na de behandeling mogelijk een kindwens heeft, is het eventueel mogelijk om van tevoren zaadcellen te laten invriezen. Overleg dit met uw behandelend arts.

Hoe verzorg ik mijn huid tijdens de bestralingsperiode?

Bij de bestraling van het prostaat gebied zijn geen bijwerkingen van de huid te verwachten. Als de huid erg geïrriteerd is, of kapot gaat, schrijft de radiotherapeut een zalf voor. Let op: Smeer vanaf een uur voor de bestraling geen crème of zalf in het bestraalde gebied.

Moet ik stoppen met roken?

Roken kan de effectiviteit van de bestralingsbehandeling nadelig beïnvloeden en bovendien meer bijwerkingen veroorzaken. Stoppen met roken is dan ook een zeer dringend advies. Vraag uw huisarts om hulp en kijk op de websites [SineFuma](http://SineFuma.nl) en op rokeninfo.nl van het Trimbos-instituut. Hier kunt ook een folder [downloaden](#) over stoppen met roken.

Mag ik alcohol drinken?

Als u beperkt (1-2 glazen) alcohol per dag drinkt, zal dit het effect van de bestralingsbehandeling niet nadelig beïnvloeden. Wel kan het eventuele plasklachten wat verergeren omdat u bij het drinken van alcohol meer urine aanmaakt.

Moet ik een dieet volgen tijdens de bestraling?

Het is tijdens een bestraling niet nodig een dieet te volgen, verandering van een dieet kan namelijk juist een (ongewenst) effect als gasvorming of verstopping veroorzaken. Soms vindt u op internet juist vezelarme diëten bij bestraling, dit is achterhaald en niet aan te raden (en bovenal niet lekker). Het is wel belangrijk tijdens de behandeling voldoende (water) te drinken. Indien u langdurig hormonale therapie naast de bestraling krijgt, kan u hierbij mogelijk wel dieetadviezen krijgen.

Voor meer informatie kunt u kijken op www.voedingenkankerinfo.nl

Heeft u nog vragen?

Bent u bij ons onder behandeling en heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen over bijwerkingen, over de bestralingsbehandeling of medische vragen? Neem dan contact op met het secretariaat van uw behandelende radiotherapeut.

Meer informatie

Patiëntinformatiecentrum Oncologie (PATIO)

Het patiëntinformatiecentrum is er voor iedereen die met kanker te maken krijgt, als patiënt of naaste. Het informatiecentrum bevindt zich aan de Zimmermanweg en is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.00 - 16.30 uur. Telefoon: (010) 704 12 02. Mail: patio@erasmusmc.nl
Voor alle mogelijkheden en activiteiten: www.erasmusmc.nl/kankerinstituut/patio. Kijkt u ook eens naar het ervaringsverhaal van Joris: youtu.be/4GVqbuyUSnA

Heeft u nog vragen?

Bent u bij ons onder behandeling en heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen over bijwerkingen, over de bestralingsbehandeling of medische vragen? Neem dan contact op met het secretariaat van uw behandelende radiotherapeut.

Tijdens uw bezoek aan onze afdeling kunt u de vragen ook stellen aan uw behandelend arts, de verpleegkundige of de radiotherapeutisch laborant.

Contact

De afdeling radiotherapie is bereikbaar via onderstaande telefoonnummers:

Tijdens kantooruren:

- (010) 704 13 14 (algemeen secretariaat radiotherapie)

Afspraak plannen:

- (010) 704 15 38 (patiëntenplanning radiotherapie)

Met dringende vragen buiten kantoor tijden neemt u contact op via het algemene telefoonnummer en vraagt u naar de dienstdoende radiotherapeut.

- (010) 704 0 704

